

CZY FINTECHY ZMIENIĄ OBLICZE RYNKU FINANSOWEGO: SZANSE, MOŻLIWOŚCI, BARIERY

Krzysztof Jajuga

CFA Society Poland

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

CZTERY SIŁY DETERMINUJĄCE PRZYSZŁOŚĆ EKONOMICZNĄ I FINANSOWĄ

Geopolityka

Technologia

Przemiany społeczne

Zmiany klimatyczne

PODSTAWOWE OBSZARY ZASTOSOWAŃ RYNKU FINANSOWEGO

Inwestowanie

Finansowanie

Zarządzanie ryzykiem

Wycena

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

CFA Society
Poland

Warszawa, 13 czerwca,
2019

FINTECH – WPROWADZENIE

FINTECH – CO TO JEST?

**Nowy segment sektora finansowego, który stosuje
technologię do doskonalenia procesów finansowych**

**Innowacyjne rozwiązanie technologiczne, które
doskonalą procesy finansowe**

FINTECH – OBSZARY ZASTOSOWAŃ

Systemy płatności

Ubezpieczenia (Insurtech)

Pożyczki

Zarządzanie inwestycjami

Rynek kapitałowy

Infrastruktura rynku

Regulacje (RegTech)

FINTECH – TECHNOLOGIA

Innowacje sprzętowe (komputery kwantowe, nowe technologie przesyłania, ...)

Innowacje programowe:

- **algorytmy analizy danych (np. uczenie maszynowe)**
- **narzędzia implementacji przetwarzania danych (cloud computing)**
- **koncepcja raportowania zjawisk finansowych w zdecentralizowanej bazie danych (blockchain)**

FINTECH – TRZY FALE ROZWOJU

- 1. Automatyzacja rutynowych zadań**
- 2. Wykonywanie decyzji zgodnie z określonymi regułami**
- 3. Podejmowanie decyzji**

FINTECH – NARZĘDZIA

- 1. Big Data**
- 2. Handel algorytmiczny**
- 3. Sztuczna inteligencja**
- 4. Robodoradztwo**
- 5. Technologia łańcucha bloków**

ZASTOSOWANIE FINTECH W ZARZĄDZANIU INWESTYCJAMI

1. Analiza danych (Integracja Big Data, algorytmy sztucznej inteligencji)
2. Podejmowanie decyzji inwestycyjnych (Robodoradztwo)
3. Transakcje (Handel algorytmiczny)
4. Raportowanie finansowe (Technologia rozproszonej bazy danych, w tym łańcucha bloków)

BIG DATA

BIG DATA

1. Tradycyjne dane

2. Alternatywne dane, niestrukturyzowane, tworzone przez:

Osoby indywidualne (np. media społecznościowe)

Procesy biznesowe

Urządzenia elektroniczne

Urządzenie sensoryczne (satelity, geolokacja, internet rzeczy)

LICZBY I FAKTY

Co dwa lata podwaja się liczba danych w sieci

Do 2003 roku ludzkość wygenerowała 5 exabajtów danych, obecnie tyle danych generowane jest w ciągu dwóch dni

2013 – cały internet to 4,4 zettabajty, 2020 – prognoza: 44 zettabajty

Na pobranie wszystkich danych z internetu człowiek musiałby poświęcić 181 milionów lat

Obecnie co najwyżej 1% danych jest analizowanych

W 2018 użytkownicy internetu spędzili 2,8 milionów lat online

33% czasu spędzonych w internecie to media społecznościowe

KONSEKWENCJE DLA RYNKU FINANSOWEGO

Doskonalenie narzędzi analizy fundamentalnej

Rewolucyjne zmiany w raportowaniu finansowym

**Wzrost roli mediów społecznościowych w
podejmowaniu decyzji na rynku finansowym**

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

CFA Society
Poland

Warszawa, 13 czerwca,
2019

SZTUCZNA INTELIGENCJA

SZTUCZNA INTELIGENCJA (UCZENIE MASZYNOWE)

“Intelligence is whatever machines haven’t done yet”

Larry Tesler, 1970

AI – Systemy komputerowe wykonujące zadania wcześniej wymagające ludzkiej inteligencji

SZTUCZNA INTELIGENCJA (UCZENIE MASZYNOWE)

Algorytmy uczenia maszynowego – programy komputerowe, które mogą „uczyć się” jak wykonać zadania i doskonalić swoją skuteczność poprzez doświadczenie

Uczenie nadzorowane (z nauczycielem)

Uczenie nienadzorowane (bez nauczyciela)

ZADANIA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

- **Uczenie maszynowe (Machine Learning (ML))** – stworzenie możliwości uczenia się przez komputery bez algorytmów stworzonych do tego celu
- **Przetwarzanie języka naturalnego (Natural Language Processing (NLP))** – rozumienie przez komputer języka ludzkiego, koncentracja na intencji i kontekście
- **Systemy ekspertowe** – programy komputerowe symulujące działanie człowieka będącego ekspertem w danym obszarze (inżynier, lekarz, prawnik, itd.)
- **Obraz** – rozumienie przez komputer obrazów
- **Mowa** – podobne do NLP, ale koncentracja na „czystym” przetworzeniu mowy na tekst i odwrotnie bez zwracania uwagi na kontekst i intencję
- **Planowanie** – inteligentne planowanie, harmonogramowanie i optymalizacja
- **Robotyka** – inteligentne i efektywne roboty

KONSEKWENCJE DLA RYNKU FINANSOWEGO

Automatyzacja podejmowania decyzji inwestycyjnych
Wyzwania metodyczne

HANDEL ALGORYTMICZNY (ALGO TRADING)

CZAS W UHF DATA

- 1. Czas upływający od momentu otrzymania informacji do momentu zlecenia (technologia)**
- 2. Czas utrzymania pozycji na rynku (krótkoterminowość)**

CZAS W UHF DATA

Trzy części składowe miary opóźnienia:

- **Czas dotarcia informacji**
- **Czas analizy informacji**
- **Czas wykonania transakcji**

Krótkie opóźnienie (low latency): poniżej 10 milisekund

Ultrakrótkie opóźnienie (ultra low latency): poniżej 1 milisekundy

CZAS W UHF DATA

Trasa Nowy Jork – Los Angeles

- Foton (prędkość światła): ok. 15 milisekund
- Obecne światłowody: ok. 35 milisekund

1 milisekunda opóźnienia systemu to 100 milionów dolarów straty rocznie

SZYBKOŚĆ KOMPUTERA

FLOPS – liczba operacji zmiennoprzecinkowych na sekundę

1985 – superkomputer Cray – 1,9 GIGAFLOPS (10^9)

2018 – komputer Summit – 200 PETAFLOPS (10^{15})

Samsung Galaxy S6 – 34,8 GIGAFLOPS

DWA RODZAJE ALGORYTMÓW

Wykonanie standardowych transakcji zawartych w dużych blokach

HFT (High Frequency Trading):

- Arbitraż
- Ekspozycja (momentum, kontrarian)
- Market making
- Reakcja na informacje
- Zasilanie z Twittera
- Gra z rynkiem

KONSEKWENCJE DLA RYNKU FINANSOWEGO

Wyzwania technologiczne (szybkość przetwarzania i przesyłania informacji)

Wyzwania metodyczne

Wzrost krótkoterminowości

Ryzyko „flash crash”

Depersonalizacja inwestowania

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

CFA Society
Poland

Warszawa, 13 czerwca,
2019

ROBODORADZTWO

ROBOTYZACJA (AUTOMATYZACJA)

**Zastąpienie automatami – w najmniejszym stopniu
narażone są zawody:**

**wymagające kreatywności (a nie stosowania
szablonów)**

**wymagające personalizacji, tzn. dostosowania do
indywidualnej osoby**

ROBO ADVISORS

Platforma cyfrowa realizująca automatyczne i algorytmiczne usługi w zakresie planowania finansowego bez lub z niewielkim udziałem człowieka

Typowe działanie:

- **Pozyskanie online informacji o sytuacji finansowej i celach finansowych klienta**
- **Dostarczenie usługi doradczej lub automatyczne inwestowanie środków**

KONSEKWENCJE DLA SEKTORA FINANSOWEGO

Wspomaganie decyzji inwestycyjnych – czy „lekarz finansowy”?

Ewolucja zawodu doradcy finansowego (doradcy inwestycyjnego?)

Doskonalenie raportowania finansowego

TECHNOLOGIA ŁAŃCUCHA BLOKÓW (BLOCKCHAIN)

TECHNOLOGIA

Stosowana w bitcoinie

Propozycja:

Haber i Stornetta w 1991 w kontekście zatwierdzania momentu pojawiania się dokumentów cyfrowych (np. w sieci)

Umożliwia szyfrowanie danych

Może być traktowana jako swoisty „arkusz kalkulacyjny”

DISTRIBUTED LEDGER TECHNOLOGY (BLOCKCHAIN)

Distributed

Centralized

Decentralized

WŁAŚCIWOŚCI

wprowadzone dane do „arkusza” nie mogą być zmienione

występuje rozproszony dostęp do „arkusza”

dostęp do danych jest bardzo szybki

dane w łańcuchu bloków są zaszyfrowane za pomocą operacji kryptograficznych, których „odszyfrowanie” przez niepożądaną osobę jest praktycznie niemożliwe

technologia ta jest bardzo przejrzysta, identyfikuje dokonującego transakcji oraz posiadacza aktywów w dowolnym momencie

BLOCKCHAIN

**Nadawca chce przesłać informację A do Odbiorcy
Informacja A funkcjonuje w systemie jako
pojedynczy blok**

**Blok łączy się ze wszystkimi komputerami w sieci
Komputery w sieci autoryzują prawdziwość
informacji A**

**Odbiorca otrzymuje potwierdzoną informację A
Blok z informacją A zostaje dodany do łańcucha
informacji i odtąd nie można go usunąć**

SMART CONTRACT

Strony umowy uzgadniają odpowiednie warunki jej wykonania

Umowa jest przetwarzana na odpowiedni kod, który zostaje uruchomiony w momencie wystąpienia uzgodnionych warunków

Kontrakt jest zapisywany w blockchainie, dzięki czemu jest nieusuwalny i autoryzowany przez sieć komputerów

KONSEKWENCJE DLA RYNKU FINANSOWEGO

Wzrost transparentności operacji

Przyśpieszenie procesu rozliczania transakcji

Zmniejszanie fraudów

ZAKŁÓCENIE CZY SZANSA

INNE PRZEMIANY

Do przemian technologicznych dochodzą przemiany społeczno-instytucjonalne:

- **Pokolenie Z**
- **Gospodarka podziału**
- **Uberyzacja**
- **Niezależni kontraktorzy**

CO TO WSZYSTKO OZNACZA DLA RYNKU FINANSOWEGO?

Zmiana struktury geograficznej

Większe znaczenie systemów emerytalnych

Dopasowanie (customization) instrumentów (Client driven financial market)

Dominacja peer to peer finance

Zwiększenie regulacji

Rosnąca rola nowych rodzajów aktywów (woda, własność intelektualna, itp.)

Nowe fundamenty (media, media społecznościowe)

CO TO WSZYSTKO OZNACZA DLA RYNKU FINANSOWEGO?

Automatyzacja procesów finansowych

**Indywidualizacja rozwiązań dla poszczególnych
klientów i różnorodność kanałów dystrybucji**

Rosnąca rola „peer to peer finance”

Wzrost krótkoterminowości

Spadek przejrzystości rozwiązań

Wzrost asymetrii uczestników rynku

CO TO WSZYSTKO OZNACZA DLA RYNKU FINANSOWEGO?

Rewolucja w raportowaniu finansowym

- **Raportowanie ryzyka**
- **Częstotliwość raportowania**

Znaczenie wealth management i goal based investing

Sieć platform obrotu (zmniejszenie roli tradycyjnych giełd?)

Różne scenariusze (AI i blockchain najbardziej istotne)

KLUCZOWE PYTANIA

Strategie zarządzania portfelem – aktywne czy pasywne?

Czy nastąpi finansjalizacja innych aktywów?

Czy obrót na rynkach finansowych zostanie zdominowany przez post-mobilną technologię?

Czy krótkoterminowość zabije rynek finansowy?

DZIĘKUJĘ !!!!!

krzysztof.jajuga@ue.wroc.pl